

Windows on the **W**orld

Thai House

บ้านไทยมีประวัติศาสตร์มาช้านานหลายร้อยปี เรือนไทยแบบดั้งเดิมที่มีพื้นยกสูง ขนาบคานดินสองด้าน หลังคาลาดชัน หน้าจั่วสามเหลี่ยมทรงแหลม มีบันไดขึ้นที่ซ่อนซ้อย เป็นภาพที่ถ่ายทอดถึงขนบธรรมเนียมค่านิยมของไทยมาช้านานที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย โดยเฉพาะในภาคกลาง โครงสร้างส่วนใหญ่ออกแบบตามความต้องการใช้งาน เพื่อประโยชน์ใช้สอยตามวิถีชีวิตของสังคมเกษตรกรรมและสภาพภูมิอากาศที่ร้อนชื้น มีฝนตกชุก และมีน้ำหลากท่วมอยู่เสมอ การยกพื้นสูงจึงได้ประโยชน์ทั้งการป้องกันการอยู่อาศัยในฤดูฝน และมีความแข็งแรง เพราะมีการระบายอากาศที่ดี และพื้นได้ดูม ด้งใช้ไม้ที่เก็บสีของเนื้อไม้ไว้ และนั่นเองที่ถ่มน้อนได้ด้วย เป็นผลจากความคิดที่ใ้รูปแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยและความสะดวกสบาย

สถาปนิก Le Corbusier

นำแปลกใจที่แนวคิดที่คล้ายกันนี้เกิดขึ้นในโลกฝั่งตะวันตก ประมาณกลางศตวรรษที่ 20 Le Corbusier สถาปนิกผู้มีชื่อเสียงชาวสวิส ผู้ให้คำปรึกษาของบ้านว่าเป็น "Machine for Living" เป็นแนวคิดที่มองว่าการออกแบบบ้านต้องเริ่มที่ประโยชน์ใช้สอย บางส่วนของแนวคิดกลายเป็นรากฐานของ "International Style" หรือรูปแบบสากลของงานสถาปัตยกรรมท่ามกลางระบอบเผด็จการหลายที่มีบางอย่างที่ยังดูคล้ายๆ รายละเอียดของเรือนไทย อย่างเช่น ตัวอาคารที่ยกพื้นสูงมีได้ดูมโถง ให้อากาศถ่ายเท การจัดวางพื้นที่แบบอิสระและสวนบนหลังคาที่จำเป็นที่สังสรรค์เหมือนลานเรือนของบ้านไทย

ถ้าวิเคราะห์รูปแบบของบ้านไทยด้วยมุมมองสมัยใหม่จะเห็นว่าบ้านเรือนยกบนที่ทันสมัยมาก วัสดุที่ใช้เป็นไม้ที่แห้ง สามารถถอดออกเป็นส่วนๆ ได้ ทั้งส่วนฝาผนัง หน้าต่าง พื้น บันได ทุกส่วนประกอบกันขึ้น เรียกว่า ปลูก โดยใช้สลักไม้ยึด ไม่ใช้ตะปูเลย การสร้างบ้านแบบนี้จึงสามารถถอดออก ย้ายที่และประกอบขึ้นใหม่ได้อย่างง่ายดาย

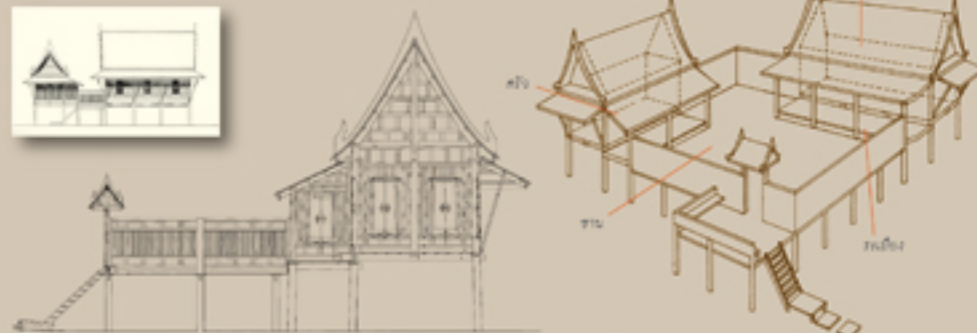
www.amigo.com Villa Savoye

"the way to looking at things differently,"

หน้าจั่วสามเหลี่ยม หน้าจั่วแหลม
พื้นดินยกสูงคานดินสองด้าน
หลังคาลาดชัน หน้าจั่วสามเหลี่ยม
หน้าจั่วแหลม หน้าจั่วสามเหลี่ยม
หน้าจั่วแหลม หน้าจั่วสามเหลี่ยม

รูปแบบของบ้านไทยแต่ละท้องที่ต่างกัน ที่ทางภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ แต่ก็มีพัฒนาการอย่างมากและมีความสวยงามด้วยนับเป็นบ้านในถิ่นที่ภาคกลาง ที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางการปกครองและวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน บ้านไทยมีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน คือ ยกพื้นสูง ผนังที่เอนสองข้างคานใน เพื่อความแข็งแรง มีนคาง ด้านบนและพาอยู่ใต้ดิน หลังคาที่มีหน้าจั่วสามเหลี่ยมทรงสูง ช่วงระบายอากาศภายในห้องบนเรือนได้เป็นอย่างดี และมีชายคาที่ยื่นยาวออกไปทั้งสองข้าง เพื่อป้องกันความชื้นจากลมแดด และ ฝนที่ระสาดเข้ามาทางหน้าต่าง ขานเรือนส่วนกลางที่กว้างขวางเป็นส่วนเชื่อมต่อนอนและส่วนคำของบ้านเข้าด้วยกัน ขานเรือนนี้แบ่งเป็นสองส่วนที่เชื่อมในชายคาที่ใช้ได้สองด้าน และที่อยู่คนขายคา ใช้ประกอบกิจกรรมการงานต่างๆ ที่ต้องการแดด ลม เช่น ปลูกต้นไม้ ศาลา หรือเอนเตียงแดด หน้าจั่วบ้านไทยมีชายคาที่ยื่นยาวออกไปและทอดตัวลงต่ำ จึงเป็นร่มเงา ทำให้แสงที่ส่องผ่านหน้าจั่วเข้ามาไม่จ้าเกินไป และตัดภาพที่สว่างจ้าจากมุมสูง ทำให้เงามองดูพื้นดินได้ เห็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายภายใน บ้านไทยอยู่สบายเพราะพื้นมีช่องระบายอากาศได้ ไม่อึดอัด เหมาะกับสภาพอากาศร้อนชื้นในเขตร้อน

บ้านไทยมีหลายขนาด ตั้งแต่เรือนสำหรับครอบครัวเดี่ยว ที่มีพ่อ แม่ และลูกที่ยังไม่แต่งงาน โถงที่ว่างไม่มีการประกอบด้วยเรือนบนที่มีหลัง เรือนครัวที่มีหลัง ระเบียงและขานร่วม เรือนหมู่สำหรับครอบครัวขยาย เมื่อครอบครัวเดี่ยวเจริญขึ้น ลูกๆ แฉ่งงานออกไปเป็นชีปะแพะเพิ่มเติม ลูกชายจะต้องไปอยู่บ้านผู้ใหญ่ และลูกผู้ใหญ่ก็จะให้ฝ่ายชายมาอยู่บ้านตัวเอง ทำให้บ้านแบบนี้เป็นภาพการขยายเรือนบนออกไปมากกว่าหนึ่งหลังโดยมีส่วนของขานเรือนเป็นต้นเชื่อม และส่วนยื่นออกเพิ่มเติมเข้ามา เช่น เรือนครัวก็อาจจะมีความกว้างกว่าหนึ่งบ้านไทยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความคิดว่าเชื่อกันมาว่าเป็นภูมิปัญญาที่ทำให้คนไทยได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์วัฒนธรรมต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคน มาวันนี้บ้านไทยเป็นเรื่องแปลกแยกของคนเมืองที่อยู่บ้านตึก หรือหมู่บ้านสำเร็จรูป เรือนไทยกลายเป็นของพิศมหรูหราสำหรับคนรวย เพราะด้วยความมีราคาแพงและเสน่ห์ที่ซ่อนเร้น รวมถึงวิถีชีวิตที่ไม่ใช่เพียงการอยู่อาศัยอย่างมีคุณภาพสำหรับทุกคน เพราะบ้านไทยให้เราได้สัมผัสกับธรรมชาติได้เต็มที่ทั้งจากรูปแบบการอยู่อาศัยและสัมผัสจิตวิญญาณที่ปลูกแต่งขึ้นมาเป็นบ้านที่แท้จริงที่ได้อยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข